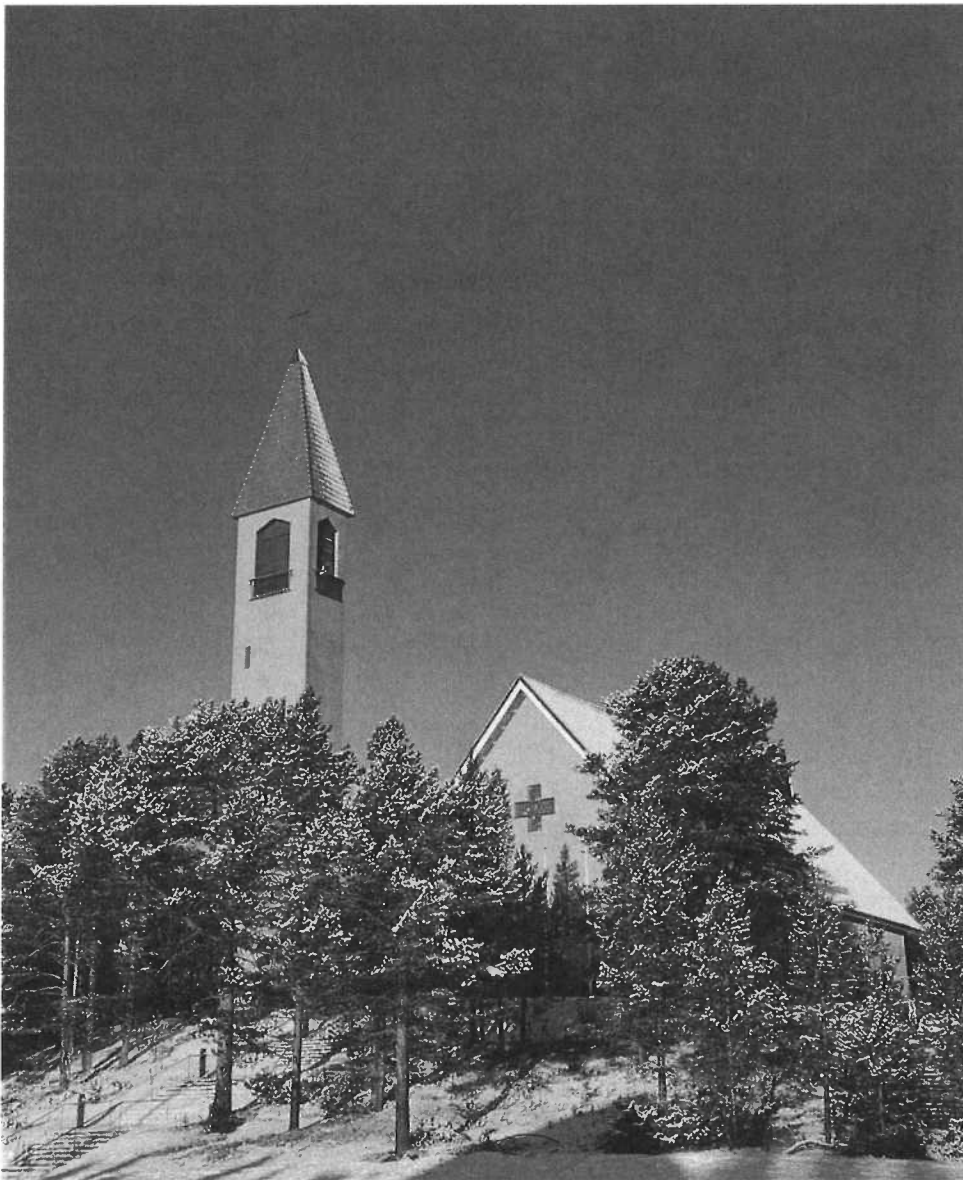

Enontekiön seurakunta

Talousarvio 2026

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028

Kuva: Kosti Kallio

Sisälllys

I	Yleisperustelut	2
1	Yleiskatsaus.....	2
1.1	Yleinen talouden kehitys Suomessa	2
1.2	Seurakuntatalouksien talouden kehitys Suomessa.....	2
1.3	Valtion rahoitus.....	5
1.4	Seurakunnan toiminnan ja talouden katsaus ja arvio tulevasta kehityksestä.....	6
1.5	Seurakunnan painopistealueet vuonna 2026.....	12
1.6	Henkilöstö	14
1.7	Talousarvion rakenne	15
1.8	Talousarvion sitovuus	17
II	Käyttötalousosa	17
2	Perustelut.....	18
2.2	Seurakunnallinen toiminta (pl 2)	22
2.3	Hautaustoimi (pl 4)	18
2.4	Kiinteistötoimi (pl 5)	40
III	Tuloslaskelmaosa	44
1.1	Tuloslaskelmat.....	44
IV	Investointiosa	45
4.1	Perustelut	45
V	Rahoitusosa	45

I Yleisperustelut

1 Yleiskatsaus

1.1 Yleinen talouden kehitys Suomessa

Talouden nykytila

Talouden tila vuonna 2025 on epävakaata. Talouden virkoamista on ennustettu jo pitkään, mutta sitä saadaan yhä odottaa. Talouden käänteen ajankohta on jatkuvasti siirtynyt eteenpäin ja kasvuennusteita on jouduttu laskemaan. Heikko taloustilanne vaikuttaa verokertymiin, joiden odotettua heikompi kehitys aiheuttaa lisäpaineita julkiselle taloudelle. Valtioneuvosto päätti syksyn budjettiriihessä valtion talouteen tehtävistä lisäsopeutuksista, joiden suuruus on 224 miljoonaa euroa vuodelle 2026 ja 1012 miljoonaa euroa vuodelle 2027.

Viime vuosien korkea inflaatio on takanapäin. Suomessa kuluttajahintojen vuosimuutos oli heinäkuussa 2025 enää 0,2 % (Tilastokeskus, 14.8.2025). Vertailun vuoksi euroalueella inflaatio oli heinäkuussa 2,0 % (Eurostat 2.9.2025). EKP on laskenut ohjauskorkonsa lähelle pitkän aikavälin tavoitettaan, eivätkä euroalueen inflaatioluvut anna aihetta nollakorkojen paluulle.

Suomen talous ei käytännössä ole heinäkuun loppuun mennessä kasvanut edellisvuoteen verrattuna (Tilastokeskus 29.8.2025). Vuodelle 2025 Suomen pankki ennustaa 0,3 prosentin ja vuodelle 2026 1,3 prosentin talouskasvua (Suomen Pankki, 1.10.2025). Valtiovarainministeriön syksyn ennuste on 1,0 prosenttia vuodelle 2025 ja 1,7 prosenttia vuodelle 2026 (VM, 22.09.25).

Työllisyystilanne on vuoden 2025 aikana edelleen heikentynyt vastoin aiempia ennusteita talouden suunnan kääntymisestä. Uusien avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt ja työttömien työnhakijoiden, lomautettujen sekä pitkäaikaistyöttömien määrä noussut. Työttömyysaste oli 9,6 prosenttia, mikä oli peräti 1,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. (Tilastokeskus,

26.8.2025) Kokoaikaisten palkansaajien säännöllisen työajan keskiansioiden kehitystä kuvaava ansiotasoindeksi nousi toisella vuosineljännekselle edellisvuoteen verrattuna 2,8 %, joka on merkittävästi inflaatiota korkeampi nousu (Tilastokeskus 29.8.2025). Näin ollen palkansaajien reaaliansiot ja täten ostovoima kasvoivat selvästi. Yksityinen kulutus ei kuitenkaan ostovoiman paraneumisesta huolimatta elpynyt olennaisesti, säästöasteen kohottua heikkoa kuluttajaluottamusta heijastellen (Tilastokeskus 18.6.2025). Tuoreessa syksyn taloudellisessa katsauksessaan valtiovarainministeriö (VM, 22.09.25) ennustaa työttömyysasteen nousevan 9,4 prosenttiin vuonna 2025 ja laskevan sitten 8,4 prosenttiin vuonna 2027. Työttömyysasteella on suora vaikutus palkkasummaan ja täten kirkollisverotuottoihin.

1.2 Seurakuntatalouksien talouden kehitys Suomessa

Seurakuntien jäsenmäärä

Kirkon jäsenmäärän ennustetaan laskevan vuodesta 2023 vuoteen 2028 saakka noin 6,9 prosenttia (Kirkon tilastopalvelu). Pidemmän aikavälin ennusteissa jäsenmäärän arvioidaan laskevan vajaa 10 prosenttia vuoteen 2030 ja noin 21 prosenttia vuoteen 2040 mennessä. Jäsenmäärä laskisi noin 650 000 jäsenellä vuosina 2025–2040.

Kirkollisveroennusteet

Kirkkohallitus on tilannut vielä tänä vuonna aiempien vuosien tapaan verotuloennusteen FCG:ltä. Kirkollisverotuloennusteet on kuitenkin jatkossa tarkoitus tehdä Kirkkohallituksessa. FCG:n laatiman verotuloennusteen toimitus on viivästynyt talouden epäselvän tilanteen, valtioneuvoston budjettiriihen aikataulun sekä näistä johtuvan uskottavien ennusteissa tarvittavien pohjatietojen puutteen vuoksi. Kirkkohallitus on tilannut keväällä 2025 FCG:ltä verotuloennusteen, jonka lukuja voi käyttää talousarvioiden laadinnassa uusimpien tieto-

jen puuttuessa. Verotuloennuste ei ole inflaatiokorjattu, kuten se ei aiempina-
kaan vuosina ole ollut. Ennusteessa hyödynnetään VM:n uutta syksyn talous-
ennustetta (VM, 22.09.25), joka ennakoiki kirkollisverotuottojen tasoksi 1,074
miljardia euroa vuonna 2025, jolloin kasvua edellisvuoteen olisi noin 2 prosent-
tia. Vuonna 2024 kirkollisveroa tilitettiin yhteensä 1,055 miljardia euroa. Kir-
kollisveron määrä kasvoi 19,9 miljoonalla eurolla (+1,9 %) vuodesta 2023.
Vuodesta 2022 vuoteen 2023 tuotto kasvoi 105,2 miljoonalla eurolla (+11,3
%). Kirkollisveron määrä on nyt kasvanut kuutena peräkkäisenä vuonna, mitä
ennen kirkollisveron tuotto aleni kolmena vuonna peräkkäin – rahanarvon
muutos huomioiden neljänä vuonna.

Valtion rahoitus

Valtion rahoitus on korvaus seurakunnille lailla säädettyjen, yhteiskunnallisten
tehtävien hautaustoimen, väestökirjanpidon sekä kulttuurihistoriallisesti arvok-
kaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpidon kustannuksista. Kirkko tuottaa
edellä mainitut palvelut kaikille, niin kirkon jäsenille kuin kirkkoon kuulumatto-
millekin. Rahoitus perustuu lakiin valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle
kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin 430/2015, joka tuli voimaan
1.1.2016. Hallitus päätti kevään kehysriihessä leikata evankelis-luterilaisen kir-
kon yhteiskunnallisiin tehtäviin myönnettävää määrärahaa 9,8 miljoonalla eu-
rolla vuosina 2026 ja 2027. Vuoden 2026 talousarvioesitys on hyväksytty val-
tioneuvostossa 22.9.2025 ja annettu tuolloin eduskunnalle

Vuosi 2023 oli kirkollisveron kasvun suhteen aiempiin vuosiin verrattuna poik-
keuksellinen. Kirkollisveron määrä kasvoi 105,2 miljoonalla eurolla (+11,3 %) vuodesta 2022. Veroa tilitettiin yhteensä 1,035 miljardia euroa. Lähes kaikkien seurakuntien (97 %) verotulot kasvoivat vuonna 2023. Poikkeuksellisen verotulokasvun taustalla oli vuoden 2023 alussa voimaan tulleen soteuudistuksen vuoksi toteutettu verotusuudistus, joka paransi kirkollisveron reaalityottoa. Seurakuntakohtaiseen verotulojen kasvuun vaikutti kunnan veropohja, korkean inflaation seurauksena tehdyt palkkaratkaisut ja pääsääntöisesti inflaatioon sidottujen eläketulojen kasvu sekä seurakuntatalouksissa tehdyt päätökset

kirkollisveron suhteen. Kirkollisverotuottojen kehitykseen vuonna 2026 vaikuttaa hallituksen sopeutustoimenpiteinä tekemät tuloverolain ja eräiden muiden verolakien muutokset sekä ns. kanavointiratkaisu, joiden tarkoituksena on lisätä kuntien verotuloja. Näiden toimien sivuseurauksena myös kirkollisveron tuotto paranee, koska kirkollisvero määräytyy saman veropohjan perusteella kuin kunnallisvero.

1.3 Valtion rahoitus

Valtion rahoitus on korvaus seurakunnille lailla säädettyjen, yhteiskunnallisten tehtävien hautaustoimen, väestökirjanpidon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokaiden ja irtaimiston ylläpidon kustannuksista. Kirkko tuottaa edellä mainitut palvelut kaikille, niin kirkon jäsenille kuin kirkkoon kuulumattomillekin. Rahoitus perustuu lakiin valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin 430/2015, joka tuli voimaan 1.1.2016 alkaen.

Lain mukaan Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää kirkolle vuosittain rahoituksen, jonka määrä vuonna 2016 oli 114 miljoonaa euroa. Rahoituksen määrää tuli lain mukaan korottaa vuosittain kuluttajahintaindeksin mukaista yleisen hintatason muutosta vastaavasti, mikä ei ole toteutunut suunnitellusti.

Toistaiseksi viimeisin leikkaus rahoitukseen oli hallituksen sopeuttamistoimenpiteenä toteuttama 1 % -yksikön indeksijäädytys vuosille 2024–2027. Valtiovarainministeriön ehdotuksessa vuoden 2026 talousarvioksi esitetään nyt, että evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin myönnettävää määrärahaa leikataan lähes 20 miljoonalla eurolla.

Kirjoittamishetkellä ei ole tiedossa toteutuuko leikkaukset, mutta eniten nämä tulisivat vaikuttamaan hautaustoimeen. Kirkkohallituksen kansliapäällikkö Pekka Huokuna on arvioinut, että hautaustoimesta perittäviä maksuja pitäisi jopa kaksinkertaistaa, jos leikkaukset tulevat voimaan. Valtion tuen ja hautausmaksujen lisäksi kirkko rahoittaa toimintaansa kirkollisverolla, jota ainakin joissakin seurakunnissa jo käytetään hautaustoimen kustannuksien kattami-

seen. Huokuna on pohtinut, että seurakunnan toimintaan tarkoitettujen kirkollisverojen käyttäminen hautausmaksuihin on perustuslaillinen ongelma kansalaisten yhdenvertaisuudesta. Kirkkoon kuuluvat kustantaisivat pääosin myös kirkkoon kuulumattomien hautaukset.

1.4 Seurakunnan toiminnan ja talouden katsaus ja arvio tulevasta kehityksestä

Vuodelle 2026 Enontekiön seurakunnan talousarvion vuosikate ennustetaan olevan 19 240 euroa ja tulokauden tuloksen ennustetaan olevan 12 euroa.

Kirkkohallituksen julkaisemassa *Seurakuntien talousanalyysissa* Enontekiön seurakunnalle kuvataan pientä jäsenmäärän laskua. Kunta on muuttotappio-kunta ja se näkyy myös seurakunnan jäsenmäärässä. Arvioiden mukaan jäsenmäärä laskee vajaalla 2 % vuodessa, ollen vuonna 2030 noin 1200 jäsentä. Samalla oletetaan olevan n. 800 jäsentä ja kirkkoonkuulumisprosentin olevan noin 71%.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Enontekiö							
Asukasluku	1 764	1 735	1 720	1 706	1 691	1 679	1 670
Jäsenmäärä	1 317	1 296	1 275	1 249	1 223	1 200	1 178
Kirkollisveroa mak-savat	868	859	846	831	816	805	793
Kirkkoonkuulumis-prosentti	75 %	75 %	74 %	73 %	72 %	71 %	71 %

Kirkollisverotulojen ennustetaan kasvavan noin 2 % vuosivauhdilla. Vaikka en-nuste ei huomioi inflaatiota ja jäsenmäärä vähenee, antaa verotulojen hienoi-nen kasvu seurakunnalle mahdollisuuden ylläpitää perustoimintojaan, kuten jumalanpalveluksia, kirkollisia toimituksia ja diakoniatyötä, erityisesti harvaan

asutun ja kulttuurisesti monimuotoisen alueen tarpeisiin vastaten. Seurakunnan on jatkettava tarkkaa taloudenpitoaan ja kiinnitettävä huomiota pitkäjänteiseen taloussuunnitteluun. Jatkuva ja tiivis yhteistyö muiden seurakuntien ja alueellisten toimijoiden kanssa sekä toimintamuotojen kehittäminen ovat avainasemassa, kun pyritään vastaamaan sekä taloudellisiin että toiminnallisiin haasteisiin tulevana vuosina. Vapaaehtoisuuteen motivoiminen, heistä huolehtiminen ja heidän palkitseminen ovat entistä tärkeämmässä roolissa, kun pohdimme seurakunnan toimintaa maantieteellisesti harvaan asutussa ja pitkien välimatkojen kunnassa.

Tulevana vuosina seurakunnalle tulee pohdittavaksi seurakunnan tilojen käyttöön ja kunnossapitoon liittyviä kysymyksiä. Korjausvelkaa tilojen osalta on päässyt kertymään. Työ on jo aloitettu kirkkovaltuuston ja työntekijöiden yhteisillä iltakouluilla keväällä ja syksyllä 2024. Keväällä 2025 Kirkkohallituksen yliarkkitehti Edla Mäkelä ja talotekniikan asiantuntija Jari Poutiainen vierailivat seurakunnassa. Kesällä 2025 kirkkovaltuusto hyväksyi Enontekiön seurakunnan tiloja koskevan tarveselvityksen. Työ jatkuu edelleen konkreettisempaan suuntaan, tavoitteena muodostaa Enontekiön seurakunnalle kiinteistöstrategia.

Syksyllä 2025 kunnan kanssa on käyty alustavia keskusteluja Karesuvannon kappelin myymisestä ja muuttamisesta monitoimitilaksi. Tilassa voisivat toimia kunnan koulu, kyläläiset ja seurakunta. Suunnitelmat ovat vielä alussa talousarvion kirjoittamishetkellä (30.10.2025) ja päätökset tekemättä.

Valtion rahoitusta lakisääteisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin Enontekiön seurakunta sai vuonna 2024 reilut 37 000 euroa. Valtion rahoituksen leikkausten johdosta vuoden 2026 valtion rahoituksen odotetaan jäävän vajaaseen 30 000 euroon.

Kriisiytyvän seurakunnan mittarit

Kriisiytyvän srk:n Talouden mittarit	TP2024	2025	TA2026

1. Tilikauden tulos on ilman kertaluonteisia eriä negatiivinen kahtena peräkkäisenä vuotena tai kirjollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi	Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on ylijäämäinen	Tilikauden tuloksen ilman kertaluonteisia eriä odotetaan olevan selvästi ylijäämäinen	Tilikauden tuloksen odotetaan olevan ylijäämäinen
2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä -luku on menossa alijäämäiseksi eikä sen kattamista ilman kertaeriä seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa	Seurakunnan taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 464 341,37 euroa.	Taseen ylijäämä kasvaa tai säilyy ennallaan	Taseen ylijäämä kasvaa tai säilyy ennallaan
3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikenee kolmena peräkkäisenä tilikautena	Maksuvalmius oli 268 päivää (2023: 238 päivää)	Seurakunnan maksuvalmiuden odotetaan paranevan ylijäämäisen tuloksen ja vähäisten investointien myötä.	Seurakunnan maksuvalmiuden odotetaan pysyvän ennallaan tai paranevan vuonna 2026
4. Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuotena	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvoi toista vuotta peräkkäin ja oli 47,3 % (2023: 46,9 %,	Vuoden 2025 talousarviossa henkilöstökulujen osuus toimintamenoista kasvaa 53,4 prosenttiin. Osuus kasvaa kolmatta	Talousarviossa 2026 henkilöstökulujen osuus toimintamenoista vähenee 48,0 prosenttiin.

	2022: 46,8 %, 2021: 50,4 %)	vuotta peräk- kain.	
--	--------------------------------	------------------------	--

Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on kasvanut vuosina 2023 ja 2024, mutta on kuitenkin pienempi kuin vuonna 2021. Vuoden 2025 talousarviossa henkilöstökulujen osuus yhä kasvaa, mutta sen odotetaan pienenevän vuonna 2026. Vuoden 2024 lopulla kirkkovaltuusto hyväksyi seurakunnalle oman strategian, joka astui voimaan vuoden 2025 alusta ja se on voimassa vuosina 2025-2030.

Keskeisinä strategisina linjauksina seurakunta pyrkii säilyttämään seurakunnassa neljä kokoaikaista virkaa, toimintaa panostetaan diakoniaan ja lapsi ja nuorisotyöhön, sekä maantieteellisesti laajassa seurakunnassa eri kylillä tapahtuvaan toimintaan. Tämä panostus henkilöstöön näkyy kasvaneina henkilöstökuluina, suhteessa toimintakuluihin, mutta ei ole prosentuaalisesti vielä mitenkään hälyttävällä tasolla.

Kiinteistöstrategian ja valmiussuunnitelman osalta työ on aloitettu, mutta tekeminen on vielä kesken. Työ on vielä kesken ja jatkuu vuonna 2026.

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	Tilinpäätös 2024	kuluva vuosi	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi Talousarvio 2026
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät <ul style="list-style-type: none"> • Puutteet hautausmaiden tai hautausmaahan ylläpitotehtävien hoidossa. • Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. • Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa. 	Seurakunnalla on kolme omaa hautausmaata ja lisäksi Palojensuun hautausmaa on selvitysvaiheessa ja tarkoitus liittää seurakunnan omaksi hautausmaaksi. Irtaimiston luettelointi Ba-	Ylläpitotöitä: Hetan vanhan hautausmaahan aidan maalaus, kirkon ja hautausmaiden valaistusten päivitys, kirkonkelloon vaijerin vaihto	Säännöllisten korjausten tekeminen hautausmailla ja kirkossa, jotta korjausvelka ei pääse kasvamaan.

	<p>sikseen oli vuoden 2024 lopussa kesken.</p> <p>Kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmien hoito keskitetty Rovaniemien aluekeskusrekisterille.</p>		
<p>2. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat • Hallintomenettelyn puutteellisuudet 	<p>Kirkkovaltuusto toimi vuoden 2024 täytenä, mutta tilanne 17.3.2025 on se, että valtuutettujen määrä on 13/15.</p> <p>Luottamushenkilöiden toiminta on avointa ja rakentavaa.</p> <p>Hallintomenettely riittävällä tasolla. Hallinnon avoimuutta ja mielekkyyttä on pyritty kehittämään vuonna 2024</p>	<p>Valtuustokausi toimii vajaajäsenisenä, mutta päätösvaltaisena</p>	<p>Uudet luottamushenkilövaalit tulevat syksyllä. Uuden kirkkolain myötä kirkkovaltuutettujen määrä putoaa alle 2000 jäsenen seurakunnassa, ollen 11 jäsentä.</p>
<p>3. Seurakunnan toimintaorganisaatio</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit • Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä • Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri 	<p>Perustehtävää hoidetaan säännöllisesti ja usealla eri kylällä.</p> <p>Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut noin 9% viidessä vuodessa ja on arviointihetkellä 1317 jäsentä.</p> <p>Toimintakulttuuri on notkeaa ja joustavaa.</p>	<p>Seurakunnan jäsenmäärä jatkaa tasaista laskua, ollen reilu 1300. Ennuste on, että seurakuntalaisia on vuonna 2040 alle 1000.</p> <p>Toimintakulttuuri on notkeaa ja joustavaa. Työntekijät tekevät töitä yli työalarajojen.</p>	<p>Vapaaehtoisuuden panostaminen ja toiminnan takaaminen</p> <p>Kustannustehokkaan yhteistyön vahvistaminen muiden seurakuntien kanssa.</p> <p>Kustannustehokkaiden yhteistyömallien rakentaminen myös Enontekiön kunnan, kylien, yhdistysten ja yritysten kanssa.</p>

<p>4. Johtaminen seurakunnassa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Johtamisen heikkoudet • Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/missio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat • Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin • Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa. 	<p>Operatiivinen päätösvalta on keskittynyt kirkkoherralle ja kirkkoherra on ollut tehtävässään noin vuoden. Opittavaa siis on.</p> <p>Johtamista tukevat toimiva luottamushenkilötoiminta, kouluttautuminen, sekä osaava ja omaaloitteinen henkilökunta. Strategia seurakunnalle saatiin valmiiksi vuoden 2024 aikana.</p> <p>Yhteistyö lähiseurakuntien ja erityisesti Muonion kanssa on ollut hyvää. Työtä on vahvistettu myös rovastikunnallisesti vuoden 2024 aikana.</p>	<p>Seurakunnalla on uusi strategia vuosille 2025-2030. Myös tilatarveselvitys on hyväksytty kesällä kirkkovaltuustossa. Kiinteistömäärän ja -kunnan arviointi jatkuu.</p> <p>Seurakunta on mukana tuomiokapitulin määräämässä Tun-turi-Lapin seurakuntayhtymäselvityksessä.</p> <p>Talousyhteistyösopimus on Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän kanssa.</p> <p>Muonion seurakunnan kanssa yhteistyösopimus kanttoriyhteistyöstä ja kirkkoherrojen yhteistyöstä.</p> <p>Kirkkoherra käy neljännesvuositain kehityskeskustelut työntekijöiden kanssa.</p>	<p>Edellä mainittu työ jatkuu.</p>
<p>5. Seurakunnan henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön määrä • Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia • Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna. 	<p>Henkilöstö on pieni, 4 henkilöä.</p> <p>Työhyvinvointi on ollut hyvää ja sairauspoissaoloja vähän.</p> <p>Koska henkilöstöä on vähän, Enontekiö joutuu jonkun verran turvautumaan ostopalveluihin.</p>	<p>-</p>	<p>Henkilöstön määrä on 4. Pyritään takaamaan tämä henkilömäärä, jotta työssäjaksamisen ja pärjäämisen edellytykset täyttyvät.</p>

1.5 Seurakunnan painopistealueet vuonna 2026

Enontekiön seurakunnan missio, visio, strategia

Missio: Tuntureiden lapset, Jumalan käsivarressa

Enontekiön seurakunta on hengellinen yhteisö, joka rohkaisee alueen ihmisiä elämään kristillisen arvomaailman mukaisesti ja tukee yhteisöllisyyttä. Seurakunnan resurssit kohdennetaan diakonian, kasvatuksen, seurakuntamestarin ja kirkkoherran tehtävissä siten, että ne tukevat seurakunnan keskeistä hengellistä ja yhteisöllistä tehtävää.

Tavoite: Seurakuntamme on hengellisen kasvun ja yhteisöllisyyden koti

Toimenpiteet:

- Järjestämme säännöllisiä jumalanpalveluksia ja seurakunnan toimintaa eri kylillä, joissa eri ikäryhmät voivat osallistua.
- Diakonia ja kasvatusta osallistuvat aktiivisesti jumalanpalveluselämään ja tukevat yhteisöllisyyttä sekä lähimmäisenrakkautta.
- Hengellinen paimenuus näkyy kutsuvana ja avoimena ilmapiirinä, jossa jokainen voi löytää paikkansa seurakunnan yhteydessä.

Enontekiön seurakunnan painopistealueet vuonna 2026

Seurakunnan toiminnallinen painopistealue on vuosina 2026-2027 vapaaehtoiset. Rekrytoimme uusia vapaaehtoisia ja palkitsemme heitä julkisilla kiitoksilla sekä pienillä huomionosoituksilla, tunnustaen heidän arvokkaan työnsä.

Enontekiön seurakunnan koko taloussuunnitelmakauden 2026–2028 taloudellinen painopisteenä on kirkon tehtävän toteuttaminen entistä kestävämmällä tavalla. Tavoitteena on talouden kestävä kehittäminen strategian pohjalta.

Hiilineutraali kirkko 2030-strategia ja ympäristöasiat

Kirkon tavoitteena on olla toiminnassaan hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Enontekiön seurakunta ottaa omassa toiminnan suunnittelussa huomioon tämän tavoitteen. Se myös pyrkii omalla toiminnallaan osoittamaan luonnon ainutlaatuisuuden, jotta ihminen ei toiminnallaan ahnehtisi sen rikkauksia ainoastaan itselleen. Luonnon kanssa sopusoinnussa eläminen ja luonnon voimien kunnioittaminen ovat tärkeitä elementtejä saamelaiden kotiseutualueella ja seurakunnallisessa elämässä koko Enontekiön alueella.

Arviot seurakunnan kiinteistöjen kehityksestä sekä kiinteistöjen tulevista investointitarpeista kiinteistöstrategian mukaisesti

Seurakunnassa on käytössä Basis-järjestelmän rakennus- ja kiinteistörekisteri, johon voi tallentaa rakennusten, kiinteistöjen sekä arvoesineiden perustiedot. Kiinteistöjen osalta tietoja on päivitetty vuoden 2024-2025 aikana. Vuoden 2026 aikana tehdään tarvittaessa perustietojen päivitys.

Tilatarveselvitys on valmistunut kesällä 2025. Tämä on ohjaava dokumentti, jonka pohjalta on tarkoitus tehdä seurakunnan kiinteistöstrategia.

Seurakunnan toimintaan suunnitellut muutokset, Rakennemuutosselvitys

Talousarvion valmisteluvaiheessa (30.10.2025) seurakunnassa on menossa rakennemuutosselvitys. Oulun hiippakunnan tuomiokapituli on esittänyt 16.10.2025 istunnossaan kirkkohallitukselle Tunturi-Lapin seurakuntayhtymän perustamista. Seurakuntayhtymään kuuluisi Enontekiön, Muonion, Kolarin ja Kittilän seurakunnat. Seurakunta yhtymä aloittaisi toimintansa 1.1.2027 ja tulevat seurakuntavaalit käytäisiin seurakuntayhtymävaaleina.

Tämänhetkisen tiedon valossa Oulun hiippakunnan tuomiokapituli tarjoaa seurakuntalaisille ja seurakunnille kirjallisen kuulemismahdollisuuden tulla kuuluksi. Tämän lisäksi tuomiokapituli on tarjonnut neuvottelumahdollisuutta saamelaiskäräjille, koska seurakunnista Enontekiön seurakunta sijaitsee saamelaiden kotiseutualueella. Tämänhetkisen tiedon valossa Oulun hiippakunnan

tuomiokapituli tarjoaa seurakuntalaisille ja seurakunnille kirjallisen kuulemismahdollisuuden tulla kuulluksi. Tämän lisäksi tuomiokapituli on tarjonnut neuvottelumahdollisuutta saamelaiskäräjille, koska seurakunnista Enontekiön seurakunta sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Lopullisen päätöksen seurakuntayhtymän perustamisesta tekee kirkkohallitus mahdollisesti ensivuoden keväällä.

Riskien hallinta

Arvioitaessa seurakunnan toiminnan tulevaa kehitystä on tärkeää tunnistaa mahdolliset seurakunnan strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset riskit. Vuoden 2024 aikana seurakunnassa on tehty riskien arviointi yhdessä työterveyden kanssa.

1.6 Henkilöstö

Seurakunnassa työskentelee 4 henkilöä (tilanne 30.10.2025). Vakituudessa palvelussuhteessa työskenteli 3 työntekijää, ja lisäksi 1 määräaikainen. Kesällä työllistettiin kolme henkilöä kirkko-oppaiksi, yhteensä 3 kuukauden jaksolle.

Näiden lisäksi seurakunnassa oli Enontekiön ja Muonion seurakuntien talousyhteistyö Muonion seurakunnan kanssa. Muonion kanslisti hoiti Enontekiön seurakunnan talouskanslistin tehtäviä 30% työpanoksella kesäkuun 2025 loppuun saakka. Heinäkuusta 2025 alkaen talousyhteistyö on ollut Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän kanssa samankaltaisella sopimuksella.

Muonion kanttori avustaa Enontekiön seurakunnassa tarpeen mukaan, ensisijaisesti jumalanpalveluksissa ja kirkollisissa toimituksissa. Lisäksi Muonion ja Enontekiön kirkkoherrat sijaistavat toisiaan tarvittaessa, noin kerran kuussa.

HENKILÖSTÖ TYÖALOITTAIN	2025
Seurakuntapapisto	1
Diakoniatyöntekijät	1
Nuorisotyöntekijät	1

Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	1
Kesätyöntekijät	1
YHTEENSÄ	5

Enontekiön seurakunnassa ei ole laadittu erillistä henkilöstösuunnitelmaa, koska henkilöstön määrä on alle 20. Eikä sitä ole tarkoitus laatiakaan.

HENKILÖSTÖ TYÖVUOSITTAIN	2026
Seurakuntapapisto	1
Diakoniatyöntekijät	1
Nuorisotyöntekijät	1
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	1
Kesätyöntekijät	0,25
YHTEENSÄ	4,25

Enontekiön seurakunnassa on laadittu koulutussuunnitelma henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämissopimuksen KirVESTES mukaisesti. Koulutukseen on budjetoitu 7000 euroa, jonka on tarkoitus tukea työntekijöiden motivaatiota, kehittymistä työssä ja työssäjaksamista. Työhyvinvointia parannetaan vaikuttamalla ennakoivasti työhyvinvointiin ja työnjakoon. Keinoja parantamiseen ovat muun osaamisen kehittämisen lisääminen ja jakaminen sekä seurakunta- ja rovastikuntayhteistyö.

Henkilöstön työterveyshuollosta on sopimus Lappican kanssa.

Henkilöstökuluihin vuonna 2026 on budjetoitu 258 711,00 euroa, josta palkkojen osuus 207 195,00 euroa ja henkilösivukulujen osuus 51 516,00 euroa.

1.3 Talousarvion rakenne

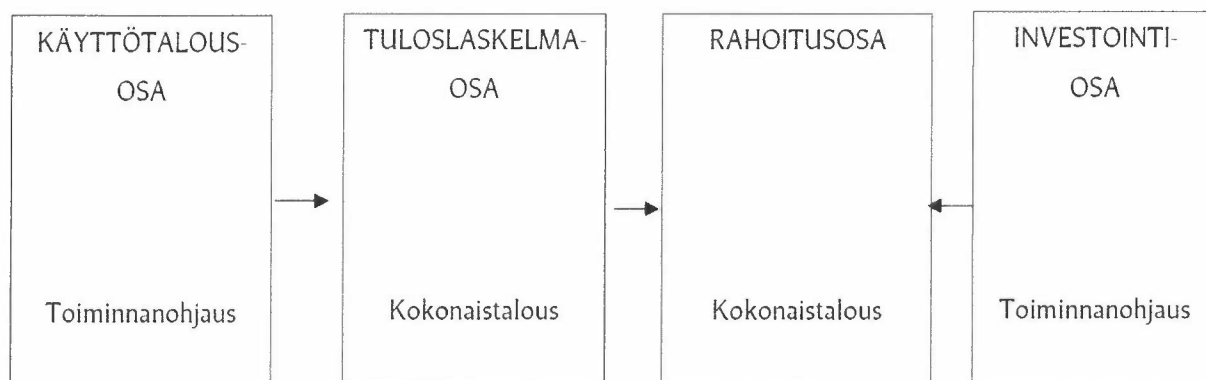
Kirkkojärjestyksen mukaan jokaista varainhoitovuotta varten seurakunnalle on viimeistään edellisen vuoden joulukuussa hyväksyttävä talousarvio. Kirkkoneu-

vosto vastaa talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnasta. Kirkkovaltuusto hyväksyy talousarvion sekä vähintään kolmea vuotta koskevan toiminta- ja taloussuunnitelman. Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään seurakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset seurakunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä. (KJ 6:2.3)

Talousarvio muodostuu käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta, rahoitusosasta ja investointiosasta. Käyttötalous- ja investointiosat osoittavat, mihin seurakuntatalous kohdistaa käytettävissä olevat taloudelliset resurssinsa. Tuloslaskelma- ja rahoitusosat osoittavat, miten seurakuntatalouden taloudellinen tulos muodostuu ja miten seurakuntatalous toimintansa rahoittaa.

Käyttötalous muodostuu pääluokista, joita ovat hallinto (pl 1), seurakunnallinen toiminta (pl 2), hautaustoimi (pl 3) ja kiinteistötoimi (pl 4). Pääluokat koostuvat tehtäväalueista, jotka puolestaan muodostuvat yhdestä tai useammasta tulosyksiköstä/kustannuspaikasta.

Kuva. Seurakuntatalouden talousarvion osat ja niiden liittyminen toisiinsa.

1.4 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovuus merkitsee sitä, että määrärahaa ei saa käyttää muihin kuin kirkkovaltuuston hyväksymässä talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin niihin on osoitettu (KJ 6:2).

Enontekiön seurakunnan talousarvion käyttötalousosan sitovuustaso kirkkovaltuustoon nähden on pääluokkataso (toimintakate 1).

II Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa on esitetty Enontekiön seurakunnan tehtäväluekohtaiset sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot pääluokkatasolla.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	50 260,17	31 838,00	31 350,00	31 350,00	31 350,00
Korvaukset	312,68	900,00			
Myyntituotot	741,05				
Maksutuotot	14 343,68	12 730,00	13 520,00	13 520,00	13 520,00
Vuokratuotot	18 200,00	12 030,00	12 830,00	12 830,00	12 830,00
Metsätalouden tuotot	1 533,60	1 000,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	3 374,79	568,00			
Tuet ja avustukset	11 744,37	3 600,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00
Muut toimintatuotot	10,00	1 010,00			
Toimintakulut (ulkoiset)	-467 606,99	-480 285,00	-538 531,00	-529 631,00	-529 931,00
Henkilöstökulut	-221 409,86	-256 450,00	-258 711,00	-258 711,00	-259 011,00
Palkat ja palkkiot	-182 251,73	-206 898,00	-207 195,00	-207 195,00	-207 495,00
Henkilösivukulut	-42 342,69	-49 552,00	-51 516,00	-51 516,00	-51 516,00
Henkilökulujen oikaisuerät	3 184,56				
Palvelujen ostot	-150 620,13	-156 560,00	-209 510,00	-200 310,00	-200 310,00
Vuokrakulut	-2 300,28	-3 850,00	-3 300,00	-3 300,00	-3 300,00
Aineet ja tarvikkeet	-72 910,43	-53 075,00	-54 080,00	-54 380,00	-54 380,00
Annetut avustukset	-14 034,43	-4 340,00	-7 400,00	-7 400,00	-7 400,00
Muut toimintakulut	-6 331,86	-6 010,00	-5 530,00	-5 530,00	-5 530,00
Toimintakate 1	-417 346,82	-448 447,00	-507 181,00	-498 281,00	-498 581,00
Poistot ja arvonalentumiset	-19 121,36	-19 228,00	-19 228,00	-19 228,00	-19 228,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 121,36	-19 228,00	-19 228,00	-19 228,00	-19 228,00
Työalakat	-436 468,18	-467 675,00	-526 409,00	-517 509,00	-517 809,00

2 Perustelut

Hallinto yhteensä:

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	597,48	1 110,00	500,00	500,00	500,00
Korvaukset	167,90				
Maksutuotot	2,00				
Tuet ja avustukset	417,58	1 100,00	500,00	500,00	500,00
Muut toimintatuotot	10,00	10,00			
Toimintakulut (ulkoiset)	-71 440,84	-80 754,00	-94 890,00	-87 190,00	-87 190,00
Henkilöstökulut	-19 397,18	-20 354,00	-30 140,00	-30 140,00	-30 140,00
Palkat ja palkkiot	-15 952,25	-16 422,00	-23 900,00	-23 900,00	-23 900,00
Henkilösivukulut	-3 839,78	-3 932,00	-6 240,00	-6 240,00	-6 240,00
Henkilökulujen oikaisuerät	394,85				
Palvelujen ostot	-48 031,71	-54 900,00	-59 800,00	-52 300,00	-52 300,00
Vuokrakulut	-654,50	-1 100,00	-1 000,00	-1 000,00	-1 000,00
Aineet ja tarvikkeet	-3 229,19	-4 280,00	-3 950,00	-3 750,00	-3 750,00
Muut toimintakulut	-128,26	-120,00			
Toimintakate 1	-70 843,36	-79 644,00	-94 390,00	-86 690,00	-86 690,00

Hallintoelimet (101)

Hallintoelimet vastaavat seurakunnan strategisesta johtamisesta ja ylimmästä päätöksenteosta. Seurakunnan päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Luottamushenkilöt ovat perehtyneet hyvin kirkon toimintaympäristöön ja -kulttuuriin sekä päätöksentekoon seurakunnassa. Yhteistyö viranhaltijoiden kanssa on aktiivista ja luontevaa.

Hallinnollinen päätöksenteko on joustavaa ja mielekästä ja tukee seurakunnan tehtävien hoitoa julistuksessa, opetuksessa ja palvelussa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Lakisääteiset tehtävät on tehty ajallaan ja asianmukaisesti	Talousarvio ja tilinpäätös käsitelty kirkkoneuvostossa ja -valtuustossa määräajassa (tavoite: kyllä)	Kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Seurakunnan henkilöstö- ja hallinnonresurssit ovat pienet. Jäsenmäärältään pienessä ja pitkien välimatkojen kunnassa samalla henkilöllä saattaa olla useampi luottamus- ja vapaaehtoistoimi. Sen takia ylimääräisten kokousten pitämistä on syytä harkita. Myös oikea-aikaiseen ja tehokkaaseen informaation jakamiseen tulee kiinnittää huomiota, jotta päätöksenteko pysyy mielekkäänä ja tehokkaana ja toiminta pystytään turvaamaan.

Taloushallinto, henkilöstöhallinto ja yleishallinto (105)

Taloushallinnon tehtävä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa talouspalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Taloushallinto kehittää taloussuunnittelua ja raportointia, jotta se pystyy tuottamaan reaaliaikaista tietoa talouden tilanteesta niin tehtäväaloille kuin luottamushenkilöillekin päätöksenteon tueksi. Taloushallinnon vastuulle kuuluu myös kiinteistöjen hoito ja isännöinti sekä toimistopalvelut.

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa henkilöstöpalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuk-

sen kanssa. Henkilöstöhallinto kehittää henkilöstösuunnittelua ja henkilöstöhallinnon prosesseja sekä raportoi henkilöstöasioista. Henkilöstöhallinnon vastuulle kuuluu myös henkilöstön koulutus, työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut, TYKY-päivät, liikunta- ja kulttuurisetelit.

Yleishallinnon tehtävä on seurakunnan toimitusten aika-, paikka- ja työntekijävarausten hoitaminen, asiakaspalvelu, tiedottaminen ja toimistotehtävien hoitaminen. Tehtäväalueen kuluja ovat yleiset hallinnolliset menot, Katrina-va-rausohjelman käyttömenot, IT-tukipalveluiden maksuosuus, Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) maksut ja toimintavakuutusmaksut.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Työntekijöiden työssäjaksamiseen panostaminen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Työntekijöiden työssäjaksaminen on hyvää	Koulutussuunnitelma on tehty ja jokainen työntekijä on osallistunut vuodessa ainakin kahdena päivänä koulutukseen	Kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Pienet henkilöstöresurssit haastavat koulutuksiin osallistumista, sillä työt saattavat kasaantua tai muut työyhteisössä joutuvat paikkaamaan poissaolevaa työntekijää. Työntekijöille riittävän levon takaaminen korostuu.

Koulutussuunnitelman täytäntöönpano

Vuosi: 2026

Kehittämissuunnitelma		Täytäntöönpano			
Toimenpiteet	Henkilöstö	Kehittämisen keinot	Ajan-kohta	Kulut	
				Palkka	Matka- kus-tannukset
Vertaistuki/työssä kasvaminen	Nuorisotyöohj.	Rovastikunnalliset kasva-tuksen päivät	syksy 2026	100 %	x
Vertaistuki/työssä kasvaminen	Diakoni	Rovastikunnalliset työnoh-jausseminaarit	kevät 2026	100 %	x
Koulutus	Seurakuntamestari	Suntioiden koulutuspäi-vät	Syksy 2026	100 %	x
Koulutus	Kirkkoherra	Syvemmmälle johtami-seen	Kevät ja syksy 2026	100 %	x (osa etänä)
Vertaistuki/työssä kasvaminen	Diakonia	Rovastikunnalliset työnoh-jausseminaarit	syksy 2026	100 %	x
Vertaistuki/työssä kasvaminen	Seurakuntamestari	Suntioiden vertaistapaa-minen	syksy 2026	100 %	x
Koulutus	Kirkkoherra	Johtajana kirkossa	kevät 2026	100 %	x
Koulutus	Nuorisotyö	Käytännöllistä teologiaa, perhetyö	kevät 2026	100 %	etäopinnot
Koulutus	Kirkkoherra	Kompleksiset systeemit ja kokeilukulttuuri	syksy 2026	100 %	etäopinnot
Työssäoppiminen	Suntio	Vierailu toisessa seura-kunnassa	v. 2026	100 %	x
Koulutus	Kirkkoherra	Hengellisesti hyvinvoiva työyhteisö	syksy 2026	-	x
Koulutus	Seurakuntapappi	Johtamisen perusteet	kevät 2026	100%	x

Kirkonkirjojenpito (107)

Seurakunta ostaa palvelut Rovaniemen aluekeskusrekisteriltä, joka huolehtii seurakunnan jäsenten väestökirjanpitoon liittyvistä tehtävistä.

2.2 Seurakunnallinen toiminta (pl 2)

Seurakunnallinen toiminta yhteensä:

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	16 629,25	5 998,00	4 820,00	4 820,00	4 820,00
Korvaukset	144,78	900,00			
Myyntituotot	536,21				
Maksutuotot	1 246,68	1 030,00	1 820,00	1 820,00	1 820,00
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	3 374,79	568,00			
Tuet ja avustukset	11 326,79	2 500,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00
Muut toimintatuotot		1 000,00			
Toimintakulut (ulkoiset)	-245 776,31	-272 945,00	-271 526,00	-271 526,00	-271 826,00
Henkilöstökulut	-178 151,64	-205 905,00	-209 386,00	-209 386,00	-209 686,00
Palkat ja palkkiot	-146 432,28	-166 118,00	-167 795,00	-167 795,00	-168 095,00
Henkilösivukulut	-34 322,76	-39 787,00	-41 591,00	-41 591,00	-41 591,00
Henkilökulujen oikaisuerät	2 603,40				
Palvelujen ostot	-42 583,79	-50 800,00	-44 240,00	-44 240,00	-44 240,00
Vuokrakulut	-1 509,56	-2 550,00	-2 300,00	-2 300,00	-2 300,00
Aineet ja tarvikkeet	-9 496,89	-9 350,00	-8 150,00	-8 150,00	-8 150,00
Annetut avustukset	-14 034,43	-4 340,00	-7 400,00	-7 400,00	-7 400,00
Muut toimintakulut			-50,00	-50,00	-50,00
Toimintakate 1	-229 147,06	-266 947,00	-266 706,00	-266 706,00	-267 006,00

Jumalanpalveluselämä 201

Jumalanpalvelustyön tehtävänä on seurakunnan palveleminen Jumalan sanalla ja sakramenteilla.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Järjestämme jumalanpalveluksia säännöllisesti muualla kuin Hetan kirkossa tai Karesuvannon kappelilla. Esimerkiksi Peltovuoman entisellä koululla, Palojoensuu kylätalolla ja Kilpisjärven monitoimitalolla. Kylätaloille maksetaan 50 euron korvaus/kerta. Kaikilla ei ole helppo tulla Hetan kirkkoon, joten seurakunta näkee tärkeänä kylille jalkautumisen. Tämän lisäksi jumalanpalveluksia järjestetään luontokirkkoina eri puolella Enontekiön aluetta. Jumalanpalvelukset vievät turisticaikoina sinne, minne ihmiset ovat kokoontuneet.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Jumalanpalvelukseen osallistuminen mahdollistetaan säännöllisesti myös niille, jotka ovat estyneet tulemasta paikalle.	Muualla kuin Hetassa järjestetty pääjumalanpalveluksia on noin 50% kaikista jumalanpalveluksista	Kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Jumalanpalvelus on muutakin kuin tilaisuus. Seurakunta pyrkii panostamaan siihen, että diakonia ja kasvatus on säännöllisesti mukana jumalanpalveluksissa. Jumalanpalveluksissa järjestetään mahdollisimman paljon kirkkokahveja, jotta kohtaaminen ihmisten välillä syvenisi.

Hautaan siunaaminen (202)

Hautaan siunaaminen on seurakunnallista toimintaa eikä tehtäväalue näin ollen kuulu pääluokkaan hautaustoimi, jonne muut hautaamisesta aiheutuvat kulut ja tuotot kirjataan.

Hautaan siunaamisen kuluja ovat papin ja kanttorin palkat sivukuluineen siunaus- ja muistotilaisuuksiin osallistumisesta etukäteisvalmisteluineen sekä sisäiset vuokratulot ja sisäiset palvelukulut muistotilaisuuksien järjestämisestä.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Seurakunta hoitaa vainajien siunaamiset kunnioittavasti. Tällöin huomioidaan riittävät henkilöstö- ja tilaresurssit. Vainajien muistoksi soitetaan sanomakelot. Hautaan siunaamiseen järjestetään seurakunnan puolesta pappi ja kanttori, elleivät omaiset toisin toivo. Lisäksi seurakunnan diakoni käy tarvittaessa seurakunnan alueella asuvien omaisten luona.

Toiveet hautausjärjestelyihin liittyen pyritään ottamaan huomioon ja toteuttamaan. Muun muassa toimitusvarauksia voi tehdä muulloinkin kuin kirkkoheranviraston aukioloaikoina.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Kaikkiin hautaan siunaamisiin ja muistotilaisuuksiin osallistuvat sekä pappi että kanttori, elleivät omaiset toisin toivo	Osallistumisprosentti hautaan siunaamisissa ja muistotilaisuuksissa omaisten toiveiden mukaisesti (tavoite: 100 %)	Kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Henkilöresurssien puolesta painetta on sille, että pappi tekee myös muita töitä hautaan siunaamispäivänä eikä välttämättä osallistu muistotilaisuuteen.

Kuitenkin sielunhoidollisuuden näkökulmasta on tärkeä, että hautaan siunaamisessa mukana olleet pappi ja kanttori osallistuvat myös muistotilaisuuteen ja seurakunta pyrkii varaamaan papin (ja kanttorin) resurssin kyseiselle päivälle.

Tässäkin asiassa on tärkeä kuunnella herkällä korvalla omaisten toiveita. Papin ja kanttorin osallistumista muistotilaisuuteen kysytään erikseen viraston hautaan siunaamislomakkeen yhteydessä.

Muut kirkolliset toimitukset (203)

Muita kirkollisia toimituksia ovat kasteet, konfirmaatiot ja vihkimiset etukäteisvalmisteluineen.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Kirkolliset toimitukset kasteet, vihkimiset ja avioliittoon siunaamiset ja konfirmatio (myös aikuisrippikoululaiset) toimitetaan pyyntöjen mukaan, huomioiden myös vähemmistöt ja turistityö.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Toimituksissa käytetty kieli on seurakuntalaisia kunnioittavaa ja arvostavaa. Huomioiden mm. kieli- ja muut vähemmistöt.	Saatu kirjallinen ja suullinen palaute toimituksista	palautteen laadullinen arviointi työntekijäkouksissa.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Enontekiön seurakunnan alueella tehtävä on monipuolista ja ihmiset muodostavat heterogeenisen joukon. Vaikka kunnassa asuu n. 1800 asukasta, tämä ei kerro kokonaiskuvaa kunnan alueella tehtävästä työstä. Enontekiö on saamelaiden kotiseutualuetta ja sen takia toiminnassa tulee huomioida kulttuuri- ja kielivähemmistö. Tämän lisäksi seurakunnan alueella tehtävä turistityö muodostaa oman kokonaisuuden ja kysymykset ja näihin tarpeisiin vastaaminen vaatii sensitiivisyyttä.

Muut seurakuntatilaisuudet (205)

Muihin seurakuntatilaisuuksiin luetaan seurakunnan muu julkinen toiminta, mikä ei ole jumalanpalvelustoimintaa, mm. kinkkerit, evankeliointi, tempaukset, hartaushetket, raamatunopetustilaisuudet, seurakuntatilat, alueelliset ja valtakunnalliset tilaisuudet sekä muut julkiset tilaisuudet.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Toteutamme seurakunnan hartaushetkiä ja tilaisuuksia laadukkaasti sekä ihmisiä ja luontoa kunnioittaen. Näitä ovat muun muassa hartaus- ja juhlatilaisuudet vanhainkodilla, kouluilla ja luonnossa. Tarjoamme tiloja myös muille hengellisille toimijoille ja niille, jotka tukevat ja edistävät kokonaiskirkon sanomaa ja tavoitetta.

Kehitämme vapaaehtoistoimintaa, tuemme seurakuntalaisia siinä, että he löytäisivät oman paikan seurakunnan toiminnassa ja pyrimme luomaan seurakuntalaisille mielekkäitä palvelutehtäviä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Vapaaehtoisuuden kannustaminen	Vapaaehtoisille kiitospäivän järjestäminen 2 kertaa vuodessa	Kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressit/toimitilat:

Seurakunta ei ole vain työntekijät, vaan seurakuntalaiset, jotka kuuluvat seurakuntaan ja palvelevat seurakuntaa. Muuttavassa maailmassa ihmiset pohtivat seurakunnan merkitystä omassa maailmassa ja sen takia onkin tärkeää pyrkiä aktiivisesti etsimään seurakuntalaisille mielekkäitä rooleja seurakunnan toiminnassa. Tekemällä osallistuminen vahvistaa kuulumista yhteisöön ja seurakuntaan.

Tiedotus ja viestintä (210)

Viestinnän tehtävä on vahvistaa mukaan kutsumista. Pyrimme siihen, että viestintämme on avointa, rehellistä ja oikea-aikaista.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Seurakunta näkyy paikallisella tasolla ja pyrkii aktiivisesti näkymään mediassa. Hetassa toteutettavat jumalanpalvelukset striimataan Youtubeen, mikäli resurssit sen mahdollistavat.

Seurakunta tuottaa aktiivisesti hartauskirjoituksia Enontekiön Sanomiin. Seurakuntalaisia kutsutaan myös kirjoittajiksi.

Seurakunta tiedottaa toiminnastaan jumalanpalveluksissa, ilmoitustauluilla, Facebookissa, Enontekiön Sanomissa ja omilla internet-sivuillaan – resurssien mukaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Seurakunnan tilaisuuksista ja päätöksistä viestitään	Kirkkoneuvoston ja kirkkovaltuuston ajankohdattaiset viimeisimmät	kyllä/ei

seurakunnan kotisivuilla.	päätökset ovat luetta- vissa seurakunnan etu- sivulla niille määrätyn ajan. Kuten myös tär- keät dokumentit.	
---------------------------	--	--

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressit/toimitilat:

Kirkon sanoma ei välity, ellei siitä viestitä. Viestinnässä on tärkeä huomioida erilaiset kohderyhmät ja pyrkiä toteuttamaan viestiä mahdollisimman monelle kohderyhmälle. Viestiminen on myös aina valintojen tekemistä ja sen hyväksymistä – jotain otetaan ja jotain jätetään pois.

Musiikki (220)

Musiikkityön tehtävänä on vastata musiikista seurakunnan jumalanpalveluk-
sissa ja kirkollisissa toimituksissa. Tarvittaessa myös muissa tilaisuuksissa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Vahvistamme seurakuntalaisten osallisuutta ja kutsutamme omia seurakunta-
laisia soittamaan seurakunnan tilaisuuksiin. Esimerkiksi Kauneimpiin Joululau-
luihin ja jumalanpalveluksiin.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Kylillä järjestetään musiikitapahtu- mia, esim. Kau- neimmat Joululau- lut	Kauneimmat Joululaulut on järjestetty kuudessa eri kylässä.	Kyllä/Ei

2. Vapaaehtoisuutta vahvistetaan musiikissa.	Toimituksissa ja jumalanpalveluksissa on ollut vapaaehtoisia musiikoita	Kyllä/Ei
--	---	----------

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressit/toimitilat:

Enontekiön seurakunnalla ei ole omaa kanttoria, joten se tuo tietyt haasteet viikoittaiselle musiikkitoiminnalle. Kuten kuoron ja muiden musiikkitapahtumien perustamiselle ja järjestämiselle. Seurakunnan musiikkityö painottuu vahvasti jumalanpalveluksiin ja toimituksiin.

Varhaiskasvatus (231)

Varhaiskasvatus tukee lapsiperheitä heidän arjessaan ja tuo lapsia ja heidän perheitään seurakunnan yhteyteen ja kokemaan uskoa Jumalaan.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää seurakunnan alueella olevien lasten ja heidän perheidensä yhteenkuuluvuutta, lisätä mahdollisuuksia vertais-tukeen ja sitä kautta vähentää yksinäisyyden kokemusta.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Säännöllisen ja tasapuolisen toiminnan turvaamiseksi työntekijävetoisuutta tulisi keventää ja tarjota vapaaehtoisille mahdollisuutta toimia kerhonohjaajina tai apuohjaajina pientä palkkiota vastaan. Kerhonohjaajille pidetään koulutusta, hankitaan materiaalit ja tuetaan kerhojen suunnittelussa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
---------	---------	--------------

1. Haemme kerhonohjaajia ilmoittamalla ja kutsumalla henkilökohtaisesti	Onko kerhonohjaajia löytynyt.	Kyllä/ei
---	-------------------------------	----------

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressit/toimitilat:

Työntekijäressit ovat pienet ja särkymävaraa ei ole. Vapaaehtoisten avulla saadaan turvattua toimintaa ja lisättyä toiminnan kattavuutta koko kunnan alueella. Haasteena löytää vapaaehtoisia ja saada heitä sitoutumaan toimintaan. Sitoutumista voidaan tukea tarjoamalla pientä palkkiota ja vahvaa tukea toimintaan.

Nuorisotyö (236)

Tuemme nuorisotyön avulla nuorten hengellistä kasvua ja seurakuntayhteyden vahvistumista. Tämä tapahtuu kohtaamisen, osallistamisen ja sitouttamisen keinoin nuorten erilaiset elämäntilanteet huomioiden.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Varhaisnuorison kerhoihin olisi hyvä saada vapaaehtoisia ohjaajia, joiden avulla toimintaa voidaan turvata ja säännöllisyyttä ja kattavuutta parantaa. Nuorten vaikuttajaryhmä perustetaan turvaamaan nuorten vaikuttamismahdollisuuksia seurakunnan toiminnassa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
---------	---------	--------------

1. Vapaaehtoisia kerhonohjaajia haetaan aktiivisesti ilmoittaen ja henkilökohtaisesti kutsuen	Onko ohjaajia löytynyt.	Kyllä/ei
2. Järjestetään musiikitapahtuma yhdessä Muonion ja Kittilän seurakuntien kanssa	Toteutuiko tapahtuma	Kyllä/ei
3. Perustetaan nuorten vaikuttajaryhmä.	Onko ryhmä perustettu	Kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressit/toimitilat:

Nuorteniltojen ja ohjatun vapaa-ajantoiminnan lisääminen sivukylille voisi olla osaltaan aktivoimassa kylien toimintaa. Vapaaehtoisten ohjaajien avulla toimintaa on mahdollista laajentaa kattamaan tasaisemmin koko kunnan alue. Haasteena on löytää kyliltä terveet ja toimivat tilat.

Rippikoulu (235)

Rippikoulun tehtävänä on järjestää vuorossa olevalle ikäluokalle kirkkojärjestyksen ja seurakunnan rippikoulusuunnitelman mukaista rippikouluopetusta. Näin ollen rippikoulun järjestäminen on seurakunnan lakisääteistä toimintaa.

Tavoitteena on antaa rippikoulussa nuorille valmius kasvaa täysivaltaisiksi seurakunnan jäseniksi opettamalla heille kristinuskon perustiedot ja opettamalla kristillistä arvomaailmaa ja vahvistaa uskoa, johon nuori on kastettu. Nuorille

annetaan myönteisiä elämyksiä ja kokemuksia seurakunnasta ja seurakunnan elämästä ja ohjataan heitä jatkuvaan elämään seurakuntayhteydessä.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Rippikoulua kehitetään ja yhteistyötä naapuriseurakuntiin lisätään.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Tiedotamme mahdollisuudesta käydä saamenkielinen rippikoulu Inarissa ja Utsjoella.	Onko tiedotettu rippikouluikäisiä saamenkielisestä rippikoulusta	Kyllä/ei
2. Leirijaksoa monipuolistetaan tekemällä patikka-retki joko päiväretkenä tai yön yli kestävänä retkenä. Kysytään palaute rippikoululaisilta.	Leiriohjelmasta tarkistetaan toteutuiko retki. Tarkistetaan onko palaute saatu.	Kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Leirimuotoisen rippikoulun rinnalle olisi hyvä kehittää myös päivä/retkimuotoinen rippikoulu, koska leirimuotoinen rippikoulu ei sovi kaikille.

Aikuistyö (204)

Aikuistyön tehtävänä on järjestää säännöllistä ja sitoutumista edellyttävää pienryhmätoimintaa aikuisille.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Vapaaehtoisuuden tukeminen. Ei erityistä muuta toiminnallista tavoitetta.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Pienet resurssit eivät riitä työntekijävetoiseen toiminnan järjestämiseen. Seurakunnassa on vapaaehtoisten pitämä raamattupiiri, joka kokoontuu pääasiassa Palojoensuussa. Sen lisäksi seurakunnassa kokoontuu tiistaisin Uskosta ja elämästä -ryhmä. Tuemme näitä tilaisuuksia erityisesti tiedottamalla.

Diakonia (241)

Diakoniatyön tehtäviin kuuluu perinteisen hoidollisen tai huollollisen diakoniatyön lisäksi mm. ikäihmisten piirit, vammaistyö ja mielenterveystyö sekä perheiden ja työttömien toiminnan tukeminen. Diakoniatyöhön kuuluvat myös yhteiset syntymäpäiväjuhlat, Yhteisvastuukeräys, talkoot, myyjäiset ja yhteisölliset ruokailutapahtumat, diakoniatyön ruoka-avustukset, sekä muut taloudelliset avustukset.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Keskeisenä painopisteenä on vahvistaa vapaaehtoistoimintaa ja perheiden tukemisen työmuotojen kehittämistä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Perhetyön tapahtuman järjestäminen	Katriinan varauskalenteri ja toteuma	Kyllä/ei

2. Taajamassa tai jollain sivukylällä järjestetään kerran kuussa ryhmätapaamiset (Sekuvain)	Katriinan varauskalenteri ja toteuma	Kyllä/ei
3. 2 vapaaehtoista aktivoivaa Pop Up -tapahtumaa	Katriinan varauskalenteri ja toteuma	Kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressit/toimitilat:

Seurakunnan alue on laaja. Toimintaa on järjestettävä taajamassa ja sivukylällä mahdollisimman lähellä kohderyhmiä, jotta kulkemiskustannuksilta vältyttäisiin. Toimitiloina käytetään kylillä olemassa olevia tiloja ja yhteistyökumppaneiden tiloja. Hetan osalta haasteena on oman tilan sisäilmahaasteet ja mahdolliset terveydelliset riskit osallistujille.

Sielunhoito (255)

Sielunhoidon tehtävänä on sellaisten kohtaamisten järjestäminen, joilla on erityinen sielunhoidollinen luonne, mm. sururyhmätoiminta, kriisiryhmät, kahdenkeskiset luottamukselliset keskustelut.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Alueellisessa kriisitoiminnassa mukana oleminen sielunhoidon näkökulmasta. Toinen painopiste on se, että tarjotaan sielunhoidollisia keskusteluja ja kohtaamisia ihmisille. Seurakunta tekee sielunhoitotyötä sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä Enontekiöllä ja Muoniossa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
---------	---------	--------------

Kuukausittain käynti Laphan yksiköissä Enontekiöllä ja Muoniossa	Suunnitelma Katrinaan	Kyllä/Ei
--	-----------------------	----------

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

-

Yhteiskunnallinen työ (250)

Yhdyskuntatyö, sosiaalieettinen toiminta ja muu yhteiskunnallisesti orientoitunut ja ympäristöön suuntautuva työ.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Seurakunta tekee yhteistyötä Aspa-koti Riekonmarjan kanssa, joka edistää vammaisten ihmisten ja mielenterveyskuntoutujien mahdollisuuksia asettua asumaan lähelle palveluja omaan kotiin turvallisessa elinympäristössä. Seurakunta vierailee myös säännöllisesti vanhusten palvelutalossa Luppokodissa. Lisäksi kouluvierailut ovat säännöllisiä. Olemme mukana Enontekiön ja Muonion alueen yhteisessä kriisityöryhmässä ja SPR-yhteistyö on säännöllistä.

Jatkamme yhteistyötoimintaa edelleen. Pyrkimyksenä on myös vahvistaa Enontekiön kylillä tapahtuvaa toimintaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Kuukausittain käynnit ja kohtaamiset Laphan asumispalveluyksiköissä	Suunnitelma Katrinaan	Kyllä/Ei

SPR-yhteisötapahtumien järjestäminen 2xvuodessa	Suunnitelma Katrinaan	Kyllä/Ei
---	-----------------------	----------

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Seurakunnalla on vahva rooli osana yhteiskuntallista toimintaa. Se luo toiminnallaan turvaa, toivoa ja luottamusta enontekiöläisten arkeen. Kirkon merkitys korostuu usein kriisitilanteissa. Henkisen kriisinkestävyyden vahvistaminen on seurakuntien perustyötä.

Lähetys (260)

Lähetystyö ml. talousarviossa lähetysjärjestöille osoitetut varat ja nimikkosopimukset, sekä lähetystyön hyväksi järjestetyt juhlat, tempaukset ja myyjäiset.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Olemme osa globaalia yhteisöä. Maailmassa eri kirkot ja kristilliset yhteisöt muodostavat verkoston, joka ulottuu käytännössä kaikkialle. Pohdimme, mitä tarkoittaa lähetystyö vuonna 2026 Enontekiön seurakunnassa ja miten voimme omalta osalta olla liittymässä tähän globaaliin verkostoon.

Lähetystyöhön saattaa liittyä voimakkaita mielikuvia esimerkiksi käännyttämisestä. Lähetystyö nykypäivänä ei kuitenkaan ole käännyttämistä. Se on kokonaisvaltaista kirkon työtä, johon sisältyy oman vakaumuksen jakamista toisten kanssa, kristillistä palvelua eli diakoniaa ja vaikuttamistoimintaa.

Keniassa Kisumun kaupungissa sijaitsee kirkon ylläpitämä kehitysvammaisten koulu, joka on Enontekiön seurakunnan nimikkokokohde. Huomioimme tämän kolehtisuunnitelmassa. Pyrimme huomioimaan lähetystyölle kerättävissä kolehteissa ne ryhmät ja kohteet, jotka ovat vaikeimmassa asemassa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Keräämme ainakin kaksi kolehtia Ki-sumun kehitysvammaistyölle	Kolehtisuunnitelma	Kyllä/ei
2. Kauneimmat joululaulut välittää lahjoitusavun Suomen Lähetysseuralle	KJ tilaisuuksissa kerätään kolehti Lähetysseuralle	Kyllä/Ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressit/toimitilat:

Maailman väestöstä yli miljardi ihmistä elää äärimmäisessä köyhydessä eli alle euron päivätulolla. Köyhyys periytyy voimakkaasti sukupolvelta toiselle ja saa aikaan ihmisten eriarvoisuutta. Ilmastonmuutos ja erilaiset konfliktit lisäävät köyhyyttä ja epävarmuutta. Vaikka emme voi auttaa kaikkia, jatkamme sinnikästä työtä ja edistämme hyvää.

Muu seurakuntatyö (290)

Enontekiön seurakunnassa muuta seurakuntatyötä on saamelaistyö. Tavoitteena on vahvistaa saamelaisväestön osallisuutta seurakunnan toiminnassa muun muassa niin, että saamenkielisillä seurakuntalaisilla on mahdollisuus kuulla ja käyttää seurakunnan toiminnassa saamenkieltä. Marianpäivien messussa on vahvasti saamenkieli läsnä ja se on varattu saamelaisten kirkkopyhäksi. Saamenkielisiä virsilaulutapahtumia pyritään järjestämään vähintään 2 kertaa. Saamenkieliset kauneimmat joululaulut järjestetään kaksi kertaa. Jumalanpalvelusten ja hartauksien yhteydessä palvellaan mahdollisuuksien mukaan saamen kielellä.

Toinen merkittävä työ on turistityö. Tavoite on, että paikkakunnalla vierailevat matkailijat saavat tarvitsemansa kirkolliset palvelut resurssien mukaan. Kesäkaudella pidämme tiekirkkoa auki arkisin.

Lisäksi teemme vahvaa yhteistyötä Muonion seurakunnan kanssa.

2.3 Hautaustoimi (pl 4)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	13 095,00	11 700,00	11 700,00	11 700,00	11 700,00
Maksutuotot	13 095,00	11 700,00	11 700,00	11 700,00	11 700,00
Toimintakulut (ulkoiset)	-45 586,49	-47 668,00	-69 895,00	-69 895,00	-69 895,00
Henkilöstökulut	-11 271,69	-15 483,00	-11 945,00	-11 945,00	-11 945,00
Palkat ja palkkiot	-9 279,58	-12 492,00	-9 500,00	-9 500,00	-9 500,00
Henkilösivukulut	-2 085,26	-2 991,00	-2 445,00	-2 445,00	-2 445,00
Henkilökulujen oikaisuerät	93,15				
Palvelujen ostot	-25 305,11	-25 490,00	-50 270,00	-50 270,00	-50 270,00
Aineet ja tarvikkeet	-8 659,69	-6 695,00	-7 680,00	-7 680,00	-7 680,00
Ostot tilikauden aikana	-8 659,69	-6 695,00	-7 680,00	-7 680,00	-7 680,00
Muut toimintakulut	-350,00				
Toimintakate 1	-32 491,49	-35 968,00	-58 195,00	-58 195,00	-58 195,00
Poistot ja arvonalentumiset	-4 044,92	-4 152,00	-4 152,00	-4 152,00	-4 152,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 044,92	-4 152,00	-4 152,00	-4 152,00	-4 152,00
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	-36 536,41	-40 120,00	-62 347,00	-62 347,00	-62 347,00

Hautaustoimi on seurakunnalle annettu yhteiskunnallinen tehtävä, jonka hoitamiseksi se saa valtionrahoitusta valtiolta. Hautaustoimen kulut tulisi kattaa valtionrahoituksella ja hautauksesta perittävillä maksuilla.

Hautausmaahallinto (401)

Enontekiön seurakunnassa ei ole erillistä hautausmaahallintoa.

Hautausmaakiinteistöt (403)

Seurakunnalla on kolme hautausmaata; Hetassa uusi ja vanha hautausmaa sekä Hietajoensuun hautausmaa Karesuvannossa.

Palojoensuun jakokunta on tehnyt lahjakirjan Enontekiön seurakunnalle koskien Palojoensuun hautausmaan luovuttamisesta seurakunnalle. Luovutusprosessi on vielä kesken.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kaikkien hautausmaiden käyttösuunnitelman päivittäminen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Hetan uuden hautausmaan aidan uusiminen - suunnittelun aloitus	Pohditaan kustannuksia ja varataan tarvittaessa investointiraha.	kyllä/ei
2. Kasteluveden järjestäminen Hietajoen hautausmaalle	Kasteluvedet ovat valmiina astioissa kesällä 2026, kun lumi on sulanut maasta	kyllä/ei
3. Palojoensuun hautausmaan tien perusparannus (risukon raivaus, lannaus, murskeen levitys)	Perusparannus tehdään lumien sulattua ja tien pohjan kuivattua. Murske ehtii painua ennen talvikauden lumitöiden tekoa.	kyllä/ei
4. Tuhkien sirottelualue Hetan vanha hautausmaa	Suunnitteluvaiheessa.	Kyllä/ei

Perustelut:

Hautausmaakiinteistöt tarvitsevat jatkuvaa päivittämistä.

Varsinainen hautaustoimi (404)

Varsinaisella hautaustoimella tarkoitetaan hautaamiseen liittyviä palveluja, kuten vainajan säilyttäminen sekä siunaustilaisuuden järjestäminen, haudan kaivu, peittäminen ja peruskunnostus. Varsinaisen hautaustoimen kuluja on

myös se osuus suntion palkkakuluista sivukuluineen, joka hänen työajastaan kuuluu hautausten järjestämiseen.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Selvitämme ja selkiytämme kustannusten jakoa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. seurakunta tarjoaa lakisääteisen vainajien hautaamisen 3 viikon sisällä kuolemasta	3 viikon raja	kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Hautaustoimen tehtävät eivät tulevaisuudessa vähene vaan lisääntyvät väestön ikääntyessä. Hautaustoimessa/-palveluissa on jo nyt tehty jonkin verran ylitöitä ja teetetty töitä määräaikailla tai muilla työntekijöillä, mikä ei pidemmällä aikavälillä ole järkevää. Tehtäviä tullaan arvioimaan tarkemmin tulevina vuosina.

2.4 Kiinteistötoimi (pl 5)

Kiinteistötoimi yhteensä:

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	19 938,44	13 030,00	14 330,00	14 330,00	14 330,00
Myyntituotot	204,84				
Vuokratuotot	18 200,00	12 030,00	12 830,00	12 830,00	12 830,00
Metsätalouden tuotot	1 533,60	1 000,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00
Toimintakulut (ulkoiset)	-102 655,74	-78 918,00	-102 220,00	-101 020,00	-101 020,00
Henkilöstökulut	-12 589,35	-14 708,00	-7 240,00	-7 240,00	-7 240,00

Palkat ja palkkiot	-10 587,62	-11 866,00	-6 000,00	-6 000,00	-6 000,00
Henkilösivukulut	-2 094,89	-2 842,00	-1 240,00	-1 240,00	-1 240,00
Henkilökulujen oikaisuerät	93,16				
Palvelujen ostot	-32 553,52	-25 370,00	-55 200,00	-53 500,00	-53 500,00
Vuokratulut	-136,22	-200,00			
Aineet ja tarvikkeet	-51 524,66	-32 750,00	-34 300,00	-34 800,00	-34 800,00
Muut toimintakulut	-5 851,99	-5 890,00	-5 480,00	-5 480,00	-5 480,00
Toimintakate 1	-82 717,30	-65 888,00	-87 890,00	-86 690,00	-86 690,00
Poistot ja arvonalentumiset	-15 076,44	-15 076,00	-15 076,00	-15 076,00	-15 076,00
Suunnitelman mukaiset pois- tot	-15 076,44	-15 076,00	-15 076,00	-15 076,00	-15 076,00
Työalalake	-97 793,74	-80 964,00	-102 966,00	-101 766,00	-101 766,00

Kiinteistötoimi huolehtii seurakunnan kiinteän omaisuuden hoidosta mahdollisimman hyvin ja korjaustarpeisiin nopeasti reagoiden.

Kiinteistötoimen tehtävänä on tukea seurakunnallista toimintaa ylläpitämällä ja korjaamalla seurakunnan omistamia rakennuksia ja muuta kiinteää omaisuutta. Kiinteistötoimi toteuttaa kiinteistötoimen tehtäviä kirkkovaltuuston hyväksymien ehtojen mukaisesti.

Kiinteistöhallinto (501)

Enontekiön seurakunnassa ei ole erillistä kiinteistöhallintoa, minkä vuoksi tähän kirjataan kiinteistötoimelle kuuluva osuus hallintokuluista.

Kirkot (502)

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Saavutettavuuden parantaminen	uuden tien loppuunsaattaminen ja puuportaiden rakentaminen jatkoksi P-alueelle	kyllä/ei
2. aluevalaistuksen päivittäminen kirkolla	samanaikaisesti tien rakentamisen yhteydessä	kyllä/ei

3. Sadevesijärjestelmä kirkolle – juoksuputket ja rännit kirkon kulmaosiin ja sulanapitokaapeliin asennukset niihin	vähintään sakastin kohdelle	kyllä/ei
4. Paloilmoitinkeskuksen uusiminen kirkolle	vaati uusimisen, vanhaa ei voi enää päivittää	Kyllä/ei

Seurakuntatalot (506)

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. seurakuntataloa käytetään niin kauan kuin se on terveydellisesti turvallista	Keskustellaan luottamushenkilöiden ja työntekijöiden kanssa seurakuntatalon tulevaisuudesta	kyllä/ei
2. seurakuntataloon tehdään säännöllisesti sisäilmanmittausta ja seuranta	Joka toinen vuosi, tarvittaessa useammin	kyllä/ei

Asuinkiinteistöt ja -osakkeet (507)

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. ilmalämpöpumpun (2 kpl) asentaminen pappilaan	Varataan määräraha siihen.	kyllä/ei
2. pappilan ulkoseinien huoltomaalaus		
3. Pappilan terassi		

Maa- ja metsätalous (510)

Metsätaloussuunnitelma on päivitetty vuonna 2024 ja on voimassa vuosille 2024-2033. Seurakunta ei aseta muuta erityistä tavoitetta vuodelle 2026.

III Tuloslaskelmaosa

1.1 Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	50 260,17	31 838,00	31 350,00	31 350,00	31 350,00
Korvaukset	312,68	900,00			
Myyntituotot	741,05				
Maksutuotot	14 343,68	12 730,00	13 520,00	13 520,00	13 520,00
Vuokratuotot	18 200,00	12 030,00	12 830,00	12 830,00	12 830,00
Metsätalouden tuotot	1 533,60	1 000,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	3 374,79	568,00			
Tuet ja avustukset	11 744,37	3 600,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00
Muut toimintatuotot	10,00	1 010,00			
Toimintakulut	-467 606,99	-480 285,00	-538 531,00	-529 631,00	-529 931,00
Henkilöstökulut	-221 409,86	-256 450,00	-258 711,00	-258 711,00	-259 011,00
Palkat ja palkkiot	-182 251,73	-206 898,00	-207 195,00	-207 195,00	-207 495,00
Henkilösivukulut	-42 342,69	-49 552,00	-51 516,00	-51 516,00	-51 516,00
Henkilökulujen oikaisuerät	3 184,56				
Palvelujen ostot	-150 620,13	-156 560,00	-209 510,00	-200 310,00	-200 310,00
Vuokratulut	-2 300,28	-3 850,00	-3 300,00	-3 300,00	-3 300,00
Aineet ja tarvikkeet	-72 910,43	-53 075,00	-54 080,00	-54 380,00	-54 380,00
Ostot tilikauden aikana	-72 910,43	-53 075,00	-54 080,00	-54 380,00	-54 380,00
Annetut avustukset	-14 034,43	-4 340,00	-7 400,00	-7 400,00	-7 400,00
Muut toimintakulut	-6 331,86	-6 010,00	-5 530,00	-5 530,00	-5 530,00
TOIMINTAKATE	-417 346,82	-448 447,00	-507 181,00	-498 281,00	-498 581,00
Kirkollisverotulot	382 935,04	385 000,00	412 000,00	423 000,00	437 000,00
Valtionrahoitus	37 073,04	32 671,00	29 800,00	29 800,00	29 800,00
Verotuskulut	-5 300,67	-5 048,00	-5 048,00	-5 048,00	-5 048,00
Kirkon rahastomaksut	-28 628,63	-32 357,40	-33 331,00	-33 331,00	-33 331,00
Toiminta-avustukset	83 953,96	82 000,00	123 000,00	123 000,00	123 000,00
Rahoitustuotot ja -kulut	3 356,79	1 000,00			
Korkotuotot	4 393,05	2 000,00			
Korkokulut	-1 036,26	-1 000,00			
VUOSIKATE	56 042,71	14 818,60	19 240,00	39 140,00	52 840,00
Poistot ja arvonalentumiset	-19 121,36	-19 228,00	-19 228,00	-19 228,00	-19 228,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 121,36	-19 228,00	-19 228,00	-19 228,00	-19 228,00
TILIKAUDEN TULOS	36 921,35	-4 409,40	12,00	19 912,00	33 612,00
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	436,00	436,00			

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	37 357,35	-3 973,40	12,00	19 912,00	33 612,00
--------------------------------	-----------	-----------	-------	-----------	-----------

IV Investointiosa

Investointiosa sisältää määrärahat ja tuloarviot taseen pysyviin vastaaviin aktivoitaville seurakuntatalouden investointihankkeille tai hankeryhmille. Investointiosa sisältää myös määrärahat pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoihin sekä seurakunnan toiminnan mahdollistamiseksi hankittavien sijoitusten hankintamenoihin.

4.1 Perustelut

Enontekiön seurakunta varaa vuoden 2026 investointiosaan 40 000 euron määrärahan uuden seurakuntakodin suunnittelua varten ja 50 000 euroa Karesuvannon kappelin akuuteimpia kunnostustöitä varten.

	TA2026
100503000 – Seurakuntatalo	40 000 €
1005020521 - Karesuvannon kappeli	50 000 €
Yhteensä	90 000 €

V Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosa osoittaa, miten suunniteltu toiminta vaikuttaa seurakuntatalouden rahavaroihin ja erityisesti maksuvalmiuteen. Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta kertoo miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittää investointimenojen kattamiseen.

Enontekiön seurakunnan rahavirran odotetaan olevan investointien toteutuessa noin 20 000 euroa negatiivinen. Maksuvalmius pysyy negatiivisesta rahavirrasta huolimatta hyvänä.

	Toteuma 2024	TA2025	TA2026
Tulorahoitus	56 042,71	14 818,60	19 240,00
Vuosikate	56 042,71	14 818,60	19 240,00
Investoinnit	0,00		40 000,00
Investointimenot	0,00		40 000,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	56 042,71	14 818,60	-20 760,00
Lainakannan muutokset	-13 983,43	-15 203,71	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 425,71	-14 425,71	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	442,28	-778,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	11 108,48		0,00
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00		0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	2 179,75		0,00
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	8 928,73		0,00
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-2 874,95	-15 203,71	0,00
Rahavarojen muutos	53 167,76	-385,11	-20 760,00
Rahavarojen muutos (tase)	53 167,76	393,00	-20 760,00

